

Fermosa utopía ecoloxista

Cando a natureza protesta



MONTSE PENA PRESAS

Unha xornada calquera, en doce puntos dos diferentes mares do planeta aparecen grupos de golfinhos en círculo e estáticos, semellando afogados, mentres emiten á vez secuencias idénticas de sons. A comunidade internacional tenta pescudar no sentido de tal disposición sen conseguilo e sen chegar a atopar nunca unha explicación oficial axeitada. Un dos encargados de axudar aos arroaces na súa fin,

habilmente o enigma que formula, valéndose dun cientifismo que non peca de excesivo, que está perfectamente entretecido con outras partes da narración e que semella moi oportuno para soste a denuncia do desleixamento humano fronte á Terra. Compartindo prioridade cos datos analíticos, a extrema sensibilidade é un compoñente fundamental destas liñas, xa que resulta fundamental tanto para afrontar a figura de Jonathan e entender a relación deste con Rafael, o seu pai, como para describir minu-

mo imperante, namentres chama á rebelión silenciosa, á acción responsable individual.

En consonancia con isto, a novela está composta a partir dun narrador omnisciente principal (coa intención de fornecer a información máis obxectiva e de dotar á ficción dunha visión xeralista dos acontecementos), que

CERNE DA

NARRACIÓN RADICAL

NO CRUZAMENTO

ENTRE OS SOÑOS E

AS PREDICIÓNS

deixará paso a narradores secundarios en primeira persoa (Rafael, o químico Dimas Piñón, ou o científico Michael Junk), que permiten ao autor focalizar a historia de interese global no contexto galego, centrándoa así no personaxe principal e no seu ámbito. A denuncia comeza así pola nosa contorna inmediata, partindo da empresa Rioindustrial (na provincia de Ourense), mais logo abranguerá o aspecto global (hai outras tres factorías no mundo que emiten gases nocivos). As faíscas das acusacións dos atentados contra o medio natural salferirán tamén ao mundo do xornalismo (responsable do silencio e da desinformación imperante) e, sobre todo, aos gobernos estatais por ser permisivos con estas actuacións.

Se ben a narración ecoloxista foi aínda relativamente pouco transitada pola literatura xuvenil galega, *As flores radiactivas* de Agustín Fernández Paz e *Mutacións Xenéticas* de Fina Casalderrey son claros antecedentes da obra de Castro. A fundamental diferenza d'*O ceo dos afogados* é que o seu cerne se compón do cruzamento entre diferentes soños e predicións: a predición da rebelión dos animais, como resultado do desdén secular; o soño dunha comunicación perfecta entre o natural e o humano; a predición dun futuro enchido de contaminación e o soño de que aínda se está a tempo de cambiar ese porvir.

CASTRO, Francisco, *O ceo dos afogados*, Ed. Xerais, Vigo, 2007, 182 páxinas.

será Jonathan, un mozo de quince anos cun síndrome que os especialistas non logran determinar, que o incapacita para comunicarse con soltura coas persoas, mais que lle facilita o entendemento con outros animais. Este é o interesante argumento da última novela de Francisco Castro para o público adolescente, *O ceo dos afogados*, que afonda nunha utopía ecoloxista na que os animais toman a palabra para denunciar as agresións ao planeta.

A partir desta trama, o autor consegue desenvolver

emocionar, a relación nai-fillo que se establece no encontro entre o protagonista e a loba (que nos traslada ineludiblemente a certas escenas d'*O libro da selva*). Mais a sensibilidade é tamén determinante á hora de comprender o sentido último da obra, que critica a soberbia humana en relación aos outros seres cos que compartimos espazo e que fai unha férrea defensa da natureza fronte ao mercantilismo.

